

N:o 19.

Ank. till Riksd. kansli den 12 febr. 1897, kl. 2 e. m.

*Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående
efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter enkan
Anna Kristina Lindblom.*

(I. A.)

Enligt hvad i en till Riksdagen aflåten och till statsutskottets förberedande behandling remitterad proposition (n:o 26) af den 4 december 1896 meddelas, hade kronatorparen Gustaf Ludvig Lindblom från Ridö i Vesterås-Barkarö socken och hans hustru Anna Kristina Lindblom, född Olsdotter, genom testamente af den 19 mars 1890 bestämt, att hvilkendera af makarne, som efterlefde den andra, skulle behålla och besitta all i boet befintlig egendom och deröfver ega full dispositionsrätt, äfvensom att efter bådass död de tillgångar, som då funnes i boet, skulle tillfalla makarnes fosterdotter Amanda Charlotta Lindblom, gift med fiskaren Johan Wilhelm Tengström från Björnön i Irsta socken, sedan likväl ett belopp af 100 kronor först utgått till makarne Tengströms dotter Helga Serafia Tengström.

Den 2 april 1890 hade mannen Lindblom affidit, efterlemnande såsom sterbhusdelegare sin bemälda hustru samt såsom arfvingar myndiga syskonen Jonas Ulrik Lindblom, Fredrik Verner Lindblom och Maria Charlotta Lindblom, gift med statdrängen G. Nordström. På grund af ofvan omförmälda testamente, hvilket efter mannens död blifvit i laga ordning bevakadt, hade enkan Lindblom disponerat egendomen i boet till sin död, som inträffat den 14 januari 1891. Efter enkan Lindblom, som icke efterlemnade kända arfvingar, hade bouppteckning

förrättats den 25 februari sistberörda år, dervid, enligt hvad af instrumentet öfver förrättningen inhemtats, bland afgående poster ett belopp af 100 kronor tillgodoförts ofvanbemälda Tengström för vård af enkan Lindblom under år 1890, hvarjemte behållningen i boet upptagits till 707 kronor 59 öre. Emellertid hade hustru Tengström affidit redan den 20 december 1890; och Tengström, hvilken efter enkan Lindbloms död satt sig i besittning af hennes qvarlåtenskap, hade underlåtit att för sin omyndiga dotter Helga Serafia i laga ordning bevaka det af makarne Lindblom upprättade testamente.

På grund häraf, och då några arfvingar efter enkan Lindblom icke inom natt och år från dödsfallet anmält sig, hade kammaradvokatfiskals-embetet instämt förbemälda Tengström till Tuhundra, Siende och Ytter-Tjurbo häradsrätt, under yrkande, att makarne Lindbloms testamente måtte förklaras ogildt, så vidt detsamma rörde Helga Serafia Tengström, och i följd deraf enkan Lindbloms qvarlåtenskap efter afdrag af det belopp, som på grund af hennes mans giftorätt tillkomme dennes arfvingar, tillfalla Kongl. Maj:t och kronan, äfvensom att Tengström, som hade qvarlåtenskapen i sin vård och vore förmyndare för sin ofvanbemälda dotter, måtte förpligtas att redovisa danaarfsmedlen jemte ränta.

Under målets handläggning vid häradsrätten hade Tengström, med uppgift att det i testamentet till förmån för hans dotter Helga Serafia upptagna beloppet ursprungligen blifvit henne af makarne Lindblom anvisadt såsom faddergåfva, till bestyrkande af nämnda uppgift låtit såsom vittnen afhöra skolläraren Fredrik Olander och soldaten Johan Valfrid Ryd.

Genom utslag den 5 juni 1895, som vunnit laga kraft, hade häradsrätten, utan afseende å hvad Tengström i målet invändt, förklarat ofvanberörda testamente icke utgöra hinder för Kongl. Maj:t och kronan att såsom danaarf utbekomma enkan Lindbloms qvarlåtenskap; i följd hvaraf Tengström, hvilken tagit makarne Lindbloms bo i besittning, förpligtats att, sedan boutredning efter enkan Lindblom blifvit verkställd samt den del i hennes efterlemnade bo, som kunde tillkomma hennes förut affidne mans arfvingar, blifvit afskild, genast till kammaradvokatfiskalsembetet utgifva återstoden af enkan Lindbloms qvarlåtenskap jemte ränta derå efter 5 procent om året från den dag, Tengström af stämningen i målet undfått del, eller den 3 november 1894, till dess betalning komme att ske.

I en till Kongl. Maj:t den 20 mars 1896 ingifven skrift hade Tengström anfört, att han och hans hustru städse omsorgsfullt och

troget vårdat och tillsett makarne Lindblom, särskildt hustru Lindblom, hvilken under många år varit sjuk och oafbrutet sängliggande och i följd deraf kräft en synnerligen noggrann och ansträngande skötsel, samt att makarne Tengström, som efter mannen Lindbloms död tagit enkan till sitt hem för att på bästa sätt kunna vårda henne, härför eller för enkan Lindbloms kosthållning icke åtnjutit någon ersättning utöfver det belopp, etthundra kronor, som för sådant ändamål upptagits i boupp-teckningen efter enkan Lindblom; och hade Tengström, enär berörda belopp icke närmelsevis motsvarade ifrågavarande kostnad, samt enligt Tengströms åsigt af ofvan omförmälda vittnesmål framginge, att det i makarne Lindbloms testamente till förmån för hans dotter Helga Serafia upptagna beloppet, etthundra kronor, varit afsedt att till henne i enkan Lindbloms lifstid öfverlemnas såsom gåfva, ehuru densamma icke hunnit fullbordas, anhållit, att kronans rätt till ifrågavarande danaarf måtte till förmån för sökanden och hans dotter Helga Serafia efterskänkas.

Till stöd för ansökningen hade sökanden åberopat *dels* ett af ledamoten af Riksdagens Första Kammare grefve Gust. Er. Lewenhaupt å Geddeholm utfärdadt intyg, utvisande att sökanden icke, intygsutgifvaren veterligen, egde andra tillgångar för sitt och sin familjs uppehälle än hvad sökanden genom sträfsamt arbete förvärfvade, samt att han egnat enkan Lindblom en öm och omsorgsfull vård utan att derför hafva åtnjutit nämnvärd ersättning; *dels* ett af kronofogden i orten utfärdadt intyg, deri kronofogden, med upplysning att ifrågavarande danaarfsmedel uppginge till 383 kronor jemte fem procent ränta derå från den 3 november 1894, likaledes vitsordat, att sökanden icke egde andra tillgångar än dem, han genom eget kroppsarbete kunde förtjena, samt att makarne Lindblom, och särskildt hustrun, blifvit af Tengström ömt och omsorgsfullt vårdade; *dels ock* ett af ordföranden i Irsta sockens kommunalstämma, C. F. Johansson, och kyrkoherden i Irsta församling, C. A. Svenson, afgifvet intyg, att sökanden, som befunne sig i mindre bemedlade omständigheter, icke tillgodonjutit närmelsevis skälig ersättning för enkan Lindbloms vård och kosthållning under den tid, hon vistats i sökandens hem.

I anledning af berörda ansökning hade utlåtande afgifvits af ej mindre Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Vestmanlands län, som, då, enligt Kongl. Maj:ts befallningshafvandes åsigt, i förevarande fall alla skäl talade för efterskänkande af kronans rätt, tillstyrkt bifall till ansökningen, än äfven kammaradvokatfiskalsembetet, som, med hänsyn till hvad i ärendet blifvit upplyst angående sökandens förhållande till enkan Lindblom och hans mindre bemedlade ställning, hemställt om

afåtande till Riksdagen af proposition i det syfte, som af sökanden i ansökningen angifvits.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit, har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, att ifrågavarande danaarfsmedel måtte å sökanden och hans dotter, Helga Serafia Tengström, öfverlåtas till fördelning dem emellan sålunda, att den sistnämnda erhöle etthundra kronor samt sökanden det återstående beloppet.

Emot hvad Kongl. Maj:t sålunda föreslagit har utskottet icke haft något att erinra; hemställande utskottet alltså,

att Kongl. Maj:ts förevarande proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 februari 1897.

På statsutskottets vägnar.

CHR. LUNDEBERG.